

Kultuuripärandi aasta „Pärijata pole pärandit!“

Alanud aasta on kuulutatud kultuuripärandi aastaks, millega kutsutakse inimesi üles leidma ja hindama väärtuslikku meie ümber. Kultuuripärand kannab kultuuri järjepidevust ja pärandi hoidmisel tuleb mõelda eelkõige sellele, kuidas me seda teeme ning kellele me seda alles hoiame. Seda, mida ja kuidas me täna säilitame, hakkavad tulevased põlvkonnad mõtestama. Peame mõtlema ka pärandi pärijatele. Aasta juhtlause on: „Pärijata pole pärandit!“ Pärandiaasta on suunatud eelkõige inimestele ja kogukondadele.

Teema-aasta seob tervikuks üle Eesti terve aasta jooksul toimuvad sündmused, mille taga on sajad korraldajad – väikestest raamatukogudest ja küla- ja vallaseadmetest suurte muuseumide ja rahvamajadeni. Plaanime kultuurikeskuse kollektiiviga anda endast parima ning terve aasta jooksul vähemalt kord kuus panustada pärijate ja pärandi kokkuvii-

Foto: Kai Kannistu

Pärandikultuuri hoidmisega on vallas tegeldud kogu aeg. Tantsurühm „Samm sassis“ mardisantidena.

Lumepäev

Mitmendat aastat järjest peetakse vabariigi terviseradadel Lumepäeva. Kuna Karksi vallaski on ametlikult registreeritud Sokaoru terviserada, siis kutsusid korraldajad rahvast suusatama. 20. jaanuari hommikul näitas termomeeter 25 külmakraadi, kuid ürituse alguseks oli kümme kraadi soojemaks läinud. Rajal käis üle kaheksakümne suusataja, mindi üksi ja perekonniti ning oli neidki, kes läbisid 20 km ja enamgi. Igaüks valis distantsi pikkuse ja suusatamise kiiruse vastavalt võimetele. Oma perekonnale andis sõidutempo kätte ettevõtja Enn Kinnas, Viive Sarve pere Karksi oli suusatama kutsunud külalised Tallinnastki. Sõmmereid olid esindatud mitme perekonnaga. Arvukalt suusakilomeetreid kogusid sellel päeval Tugid ja Ka-

Foto: Kalmer Märton

Vaatamata külmale ilmale, oli Lumepäevast osavõtt arvukas.

misele. Kuna Eesti Rahvuslik Folkloorinõukogu omistas Karksi Valla Kultuurikeskuse kultuurispetsialist Anneli Arrastele pärimuskultuuri spetsialisti IV astme kutse, siis olen kindel, et me pole enda jaoks võtnud ülejõu käivat otsust.

Kultuuripärandi aasta raames korraldame rahvakalendritähtpäevade tähistamist, suuremaid ja väiksemaid üritusi ning näitusi. Esimene üritus, ühine jõulukuuskede põletamine, toimus 7. jaanuaril, kus koos saatsime tagasi looduse ringkäiku jõuluajal linna- ja vallarahva kodusid kaunistanud kuusepuud. Loitsime paremat tervist ja rohkelt rõõme, jälgisime tantsurühma „Samm sassis“ esinemist ja tantsisime vanu folkloorseid tantsu. Järgmine suurem sündmus toimub veebruaris, kui tähistame vastlatralliga vastlapäeva.

Koostumisteni kultuuripärandi aastal!

Kai Kannistu

Mia küsi, sia vasta

Foto: Kai Kannistu

Üks Karksi valla võistkondadest: Tõnis Laurik (vasakult), Enn Sarv, Enn Kauber ja Rein Palu.

Mullu oktoobris Kai Kannistu eestvõttel alustatud Mulgi mälumäng on jõudnud teise „poolaega“ – 17. jaanuaril peeti kolmas voor Halliste kihelkonnas. Esimesed kaks jõuproovi tehti Karksi Valla Kultuurikeskuses ja Mustla Rahvamajas. Seekord asus Abja Kultuurimaja avaras saalis pärast kohalike isetegevuslaste meeldivat esinemist oma mälu puistama 19 võistkonda, igas kolm kuni viis liiget. Žürii 7 liiget olid tosinalt elualalt jälle leidnud 24 küsimust; kõigile õigesti vastates võiks igas voorus saada 48 punkti. Tegelikult on võitjate tulemus jäänud maksimaalsele tunduvalt alla: oktoobris kogusid esikohale tulnud Karksi mulgid 30 punkti, Tarvatu I võitis novembris 38 ja nüüd Halliste samuti 38 punktiga. Justkui reeglina tuldi võitjaks üha „koduseinte toetusel“, nii et rändauhind jäi hoiule aina vooru korraldajate kätte.

Ei oska arvata, kas esimeses voorus olid küsimused liiga rasked või vastajad veel harjumata – keskmiselt saadi võistkonna peale 15 punkti. Kaks järgmist vooru olid tulemuslikumad: mõlemas keskmiselt 26 punkti võistkonnale. Üldarvestuses juhivad nüüd Tarvatu I ja Karksi mulgid võrdselt 90 punktiga, 5–6 silmaga on maas „Võrtsu veeres“, Abja ja Halliste, kelle järel rühivad August Kitzbergi nim Gümnaasiumi õpeta-

jad, Abja Vallavalitsus ja „Akord“.

Igas voorus esitatakse 4 küsimust kihelkonnast, kus koos ollakse – neile on õigemini vastanud kohalikud mängurid. Mulgi keelt ja rahvariideid tuntakse üsnagi hästi, natuke paremini teatakse ajalugu ja arhitektuuri, aga neidki vaid 63% ulatuses, kui rehkendada gümnaasiumide lõpueksamite meetoodika järgi. Kõige rohkem on raskust tekitanud vanade esemete tundmine ning siit nurgast ja sealt nurgast nopitud variaküsimused. Looduse, muusika ja spordi teemadel vastamine läheb rahuldavalt, ent rubriigiga „mulk mujal“ on kõvasti nuputamist ... ja mõõdalaskmisi.

Žürii liikmetest on kõige rohkem – 16 küsimust lauda pannud Enno Liiber tekitanud ka kõige enam kitsikust: temale anti õigeid vastuseid keskmiselt 45%. Anne-Ly Ütsiku 12 küsimusest saadi jagu protsendi võrra paremini, Olav Renno 14 küsimusest lahendati õigesti pisut üle poole, Alli Laande hoidis mängusõpra (57% õigeid vastuseid) ja kõige leebem oli Piia Mänd (60%). Üldkokkuvõttes kujunes senine skoor 19:17 vastanute kasuks.

Mälumängu järgmine, neljas voor peetakse 20. veebruaril Helme kihelkonna keskuskes Tõrvas.

Olav Renno

Berit Tugilt võimas esitus

Foto: Taimo Tugi

19. ja 20. jaanuaril peeti Tallinnas Läänemäe kergetõustikuhallis Eesti A- ja B-klassi meistrivõistlused kergetõustikus. Meie vallast tegi Eesti meistrivõistluste debüüdi Berit Tugi, kes lõi kaasa tüdrukute B-klassi (1998.–1999. a sündinud) kuulitõukes. 13aastase Beriti rekord enne võistlust oli 10,75 m ning selle tulemusega seadime sihiks pääsu finaali ehk kaheksa parema hulka jõudmise. Antud vanuseklassi kindel liider on Valeria Radajeva isikliku rekordiga üle 14 meetri, lisaks oli võistlustules mitmeid sportlasi, kelle tipp tulemus ületas 11 meetri joont. Kolme katse järel oli Beritil kirjas 10,14 m ning see viis ta viiendana finaali. Neljanda katsega (10,68 m) tõukas ta end kolmandaks, kuid kohe parandasid ka konkurendid tulemust ja neljanda vooru järel oli Berit neljandal kohal. Sama stsenaarium kordus viiendas voorus – isiklik rekord 11,13 m tõstis ta jälle kolmandale kohale, kuid heitevooru lõpus oli ta uuesti medalikohalt väljas. Kuid Berit jätkas tõusvas joones. Viimases voorus tõugatud 11,85 m tõstis ta kindlalt teisele kohale ja sellele ei suutnud konkurendid vastata. Seega parandas Berit ühe võistlusega isiklikku rekordit 110 sentimeetriga ning sai tasuks Eesti meistrivõistluste hõbemedali. Kuulitõu-

Kange tüdruk – Berit Tugi sai hõbemedali.

ketehnika on Beritile selgeks õpetanud treener Rein Ahun, kelle näpunäidete järgi tüdruk harjutab. Kindlasti kuulub suur osa medalist ka toetavale perekonnale. Pühapäeviti võib Beritit näha harjutamas koos isa Taimo Tugiga. Juba 9. märtsil on Beritil võimalus oma edu korrata, seekord vabariiklikul „TV 10 olümpiastarti“ finaaleetil. Seniks aga jõudu treeninguteks!

Riho Siil

Hea vallarahvas!

Olete oodatud Eesti Vabariigi 95. aastapäeva tähistamisele 24. veebruaril Karksi-Nuias.

Kell 11.00 asetame pärjad Vabadussõjas langenute ausamba jalamiile.

Kell 12.00 kontsertaktus kultuurikeskuses. Valla aukodaniku tiitli ja teenetemärgi üleandmine, tublimate sportlaste, kultuuritegelaste ja heakorrakonkursi parimate tunnustamine.

Esinevad Karksi-Nuia Lasteaia mudilased, August Kitzbergi nim Gümnaasiumi ja Karksi-Nuia Muusikakooli õpilased ning Karksi Valla Kultuurikeskuse isetegevuslased.

Kell 13.15 suupistelaud.

Leo Liiber, volikogu esimees
Arvo Maling, vallavanem

Karksi valla elanikud

Rahvastikuregistri andmetel elas 1. jaanuaril 2013. aastal Karksi vallas 3608 inimest, neist 1808 meest ja 1800 naist.

Eelmisel aastal sündis vallas 26 last, neist 17 poissi ja 9 tüdrukut. Suri 43 inimest, neist 21 meest ja 22 naist. Valda saabus 68 inimest, neist 31 meest ja 37 naist ning lahkus 135 inimest, neist 63 meest ja 72 naist.

Kultuuripärandi aasta sündmused

Veebruar	vastlatrall
Märts	paastumaarjapäev, lihavõtted
Aprill	Väikesed virred, jüripäev
Mai	näitus „Pitsid ruudus“
Juuni	jaanipäev
Juuli	Viljandimaa virred „Mulgi kutsuve külla“
August	rukkimaarjapäev
September	VI Karksi meefestival
Oktoober	hõimupäev ja „24 tundi Eestimaa rahvamajas“
November	mardi- ja kadripäev
Detsember	vanaaja jõulud

Otsitakse järgmist Mulgimaa Uhkust

Alates 2012. aastast annab Mulgi Kultuuri Instituut välja Mulgimaa Uhkuse auhinda. Esimese auhinna pälvis Asta Mäeorg alias Tõrva Tilde.

Igal aastal antakse välja kuni kaks auhinda, millega tunnustatakse kas pikaaegset tööd mulgi murde ja mulgi meele edasikestmise heaks, uut head algatust oma keele ja meele ergutamisel või mõnda muud olulist tegu mulkide toetamisel ja edendamisel.

Auhinnale võivad kandideerida ning kandidate esitada nii üksikisikud kui asutused-organisatsioonid, sealhulgas mittemulgid. Vormikohane kirjalik ettepanek (vt www.mulgikultuur.ee) saata Mulgi Kultuuri Instituudile aadressil Pärnu mnt 30a, Abja-Paluoja, 69403, Viljandimaa või e-postiga aadressile instituut@mulgikultuur.ee 1. märtsiks 2013.

Auhinnaks on tänukiri ja meene, mis iseloomustavad Mulgimaa ilu ja erilisust ning rahaline stipendium 300 eurot. Auhinna saaja kuulutatakse välja ja auhind antakse üle VIII Mulgi konverentsil, 19. aprillil 2013 Heimtali mõisas.

Lisainfo: MKI juhataja Janne Järvelt, tel 5400 5292, instituut@mulgikultuur.ee

KARKSI VALLAVOLIKOGUS

18. jaanuari istungil

Võtsid osa: Hendrik Agur, Katrin Kivistik, Liidia Klaas, Harri Kunimägi, Alli Laande, Laili Lamp, Leo Liiber, Heino Luik, Indrek Palu, Olavi Pilk, Enn Sarv, Tarmo Simson ja vallavanem Arvo Maling. Puudusid: Andre Aavastik, Maire Sala, Raimo Sarv.

- Võeti vastu detailplaneering Karksi-Nuias, Viljandi mnt 3a maa-alal ning määrati avaliku väljapaneku kestuseks 5. veebruar kuni 19. veebruar ja kohaks vallavalitsuse väike koosolekute ruum Viljandi mnt 1 II korrus.

- Kehtestati detailplaneering Karksi vallas, Karksi-Nuias, Rahumäe tn 3 maa-alal vastavalt AS Viljandi EKE Projekt tööle nr 12084.

- Kuulati ülevaadet Karksi valla 2012. aasta eelarve täitmisest ja arutati II lugemisel 2013. aasta eelarve projekti.

- Kehtestati vallavalitsuse ja hallatavate asutuste töötajate palgaastmed ja neile vastavad uued kuupalgamäärad.

- Määrati vallavanema Arvo Malingu ametipalgaks 1343 eurot kuus 1. jaanuarist 2013. a.

KARKSI VALLAVALITSUSES

7. jaanuari istungil

Võtsid osa: Arvo Maling, Jüri Kert, Urmas Suurpuu, Andi Sõmmer, Arne Tae ja vallasekretär Inge Dobrus.

- Väljastati ehitusluba Karksi küla reoveepuhasti rekonstrueerimiseks Karksi Puhastusseadmed-Biotiigid kinnistul.

- Anti välja kasutusluba rajatisele „Rängle AJ F2 pingeparandus“ Morna külas.

- Moodustati koolikohustuse täitmise tagamiseks kaheksaliikmeline komisjon, mille ülesandeks on tegelda lapse ja tema vanematega, kui õpilane ei täida õpiülesandeid ning ei omanda teadmisi ja oskusi oma võimete kohaselt või puudub õppet mõjuva põhjuseta, kui kooli poolt rakendatavad meetmed ei ole avaldanud mõju või neid ei ole olnud võimalik rakendada põhjusel, et kool ei saa õpilase või vanematega kontakti. Komisjoni esimeheks nimetati vallavanem Arvo Maling ning liikmeteks: August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi hoolkogu esimees Andi Sõmmer, Karksi konstaablijaoskonna piirkonnavanem vanemkomissar Taimo Tugi, vallavolikogu haridus- ja noorsootöökomisjoni esimees Katrin Kivistik, sotsiaaltööspsialist Liivi Loi, Karksi-Nuia Noortekeskuse juhataja Eneli Pöder ja õpilase vanemate tööandjate esindajad.

- Otsustati sõlmida Eesti Postiga koostööleping postiteenuse osutamiseks Lilli Külamajas.

- Määrati Polli külas, Polli pargi katastriüksuse jagamisel moodustunud katast-

riüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed järgmiselt: Polli park (pindala 6,32 ha) – sihtotstarve üldkasutatav maa ja Polli viinaait (pindala 2407 m²) – sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa.

- Määrati Äriküla külas, Juhkamäe katastriüksuse jagamisel moodustunud katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed järgmiselt: Juhkamäe (pindala 35,76 ha) – sihtotstarve maatulundusmaa ja Juhkapõllu (pindala 17,41 ha) – sihtotstarve maatulundusmaa.

- Määrati Äriküla külas, Annimäe-Reinu katastriüksuse jagamisel moodustunud katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed järgmiselt: Annimetsa (pindala 14,41 ha) – sihtotstarve maatulundusmaa ja Annipõllu (pindala 6,42 ha) – sihtotstarve maatulundusmaa.

- Anti nõusolek Kase tn 2 kinnistul kasvavate 4 saarepuu mahavõtmiseks.

- Kinnitati avatud hankemenetlusega riigihanke „Karksi valla kahe varem võetud laenu refinantseerimine“ tulemused ja tunnistati edukaks Swedbank AS pakkumus kui vastavaks tunnustatud ning majanduslikult kõige soodsam pakkumus (6 kuu EURIBOR + 1,449%).

21. jaanuari istungil

Võtsid osa: Arvo Maling, Jüri Kert, Urmas Suurpuu, Andi Sõmmer, Arne Tae ja vallasekretär Inge Dobrus.

- Anti Võru Spordikoolile luba projektilaagri läbiviimiseks Karksi-Nuias ajavahemikul 17. juunist kuni 22. juunini 2013. aastal.

- Määrati toimetulekutoetus 37 taotlejale kokku summas 5296,21 eurot ja ühekordne sotsiaaltoetus 17 abivajajale kokku summas 1540 eurot. Lasteaia toidutoetus määrati kolmeks kuuks 7 Karksi-Nuia lasteaia käivale lapsele ja huvitegevuse toetus määrati kahele õpilasele.

- Otsustati tunnustada Karksi valla tänukirja ja raamatuga „Eesti kaunis kodu 2012“ peresid, kes 2012. aastal paistsid silma korrastatud ja kauni koduümbrusega, ning kodanikualgatust külakeskuste korrastamisel järgmiselt: Tiina ja Jaak Kõdar – Nava, Lilli küla; Hille ja Silvar Krusberg – Kalda, Sudiste küla; Leana Lemming ja Raimo Koha – Tamme tee 4, Karksi küla; Ella Rebane – Tartu mnt 10, Karksi-Nuia; Mittetulundusühing Tuhalaane – Tuhalaane külaplats; Sudiste Maanaiste Selts – Sudiste külaplats.

- Määrati projekteerimistingimused Karksi Valla Kultuurikeskuse hoone osalise rekonstrueerimisprojekti koostamiseks Viljandi mnt 1 kinnistul Karksi-Nuias.

- Väljastati ehitusluba Polli küla reoveepuhasti rekonstrueerimiseks Polli puhastusseadmete kinnistul.

- Anti kasutusluba tootmisahoone laiendamiseks Metall kinnistul Kõvaküla külas.

- Kinnitati Lilli külavanemaks Alli Laande 20. jaanuarini 2017. a.

Hariduselu tõmbetuultes

Eesti hariduselus käib viimased kuus seitse aastat vilgas arutelu koolivõrgu üle. Eks selle põhjuseks ole meie rahva arvu vähenemine ja elanikkonna vananemine. Haridusministeerium kurdab, et igal aastal väheneb õpilaste arv kümne keskmise kooli laste jagu. Samas ei vähene haridusasutuste ja õpetajate arv sama kiirusega. Eelmine riigikogu võttis vastu seaduse, mis määras koolide arvu ja piirkonnad, samuti oleksid pidanud 2013. aastal kaotama kõik gümnaasiumid oma koolitusloa, aga uus riigikogu koosseis tühistas need seadusesätted. Põhjuseks on see, et valdu ja linnu on väga keeruline seadust täitma sundida, kuna kohalikkude elu korraldab kohalik omavalitsus oma volikogudes iseseisvalt.

Seetõttu on teadus- ja haridusministeerium võtnud hoopis uue suuna, et korrastada haridusmaastikku läbi hariduse rahastamise. Õpetajate palgaraha eraldatakse riigi eelarvest omavalitsustele, kes õpetajatele palka maksavad. Järkjärgult karmistatakse rahastamise reegleid. Palgarahaks jätkub vahendeid siis, kui põhikooli klassis õpib vähemalt 11 õpilast, kuna siis makstakse pearaha tühjate kohtade eest kuni 17 lapseni klassi kohta. Kui klassis õpib 10 või vähem õpilast, siis tühjate kohtade eest pearaha ei maksta. Sellisel juhul tuleb moodustada liitklassid või peab kohalik omavalitsus oma vahenditest juurde maksma. Juba paar aastat ei rahastata liitklasse, mis on moodustatud 7.–9. klassidest. Selle tulemusena väheneb nende klasside eest omavalitsustele üle kantav summa poole võrra.

Käesoleva aasta 1. septembrist kehtestatakse uued pearaha suurused, mis sunnib õpetajatele määrama suurema tunnikoormuse, kui klassis on 11 kuni 21 last. Uue pearahaga, et anda ära õppeprogrammis ettenähtud normtundid, peab õpetajate keskmine koormus tõusma 24 akadeemilise tunnini nädalas senise 22 asemel. Järgmisest, 2014. aastast soovitakse hakata rahastamisel arvestama koolide vahekaugusi. Praegustes ettepanekutes on kirjas, et 1.–6. klassini peaks õppeasutuste vahekaugused olema vähemalt 6,3 km ja põhikooli viimase astme korral peaksid nad asuma üksteisest vähemalt 11,7 km kaugusel. Kui koolid asuvad lähemal, siis pearaha makstakse ainult selles astmes õppivate laste pealt ja lisaraha tühjate kohtade eest kuni 21 õpilasele, mis oleks vajalik klassi ülalpidamiseks, enam ei maksta. Vahemaa küsimus puudutab Viljandi maal asuvat 38 koolist 20, sealhulgas põhikooli viimase astme osas ka August Kitzbergi nimelist Gümnaasiumi.

Lisaks arutatakse klassi täituvuse piirangu muutmist. Kui seni oli põhikoolis klassi täituvuse normiks 24 õpilast, siis

seaduseelnõu järgi hakkavad tulevikus täituvust piirama ainult tervisekaitse nõuded. Enamus kooli on ehitatud vastavalt vanale klassitäituvuse piirnormile – 35 õpilast. Pearaha süsteem soosib suuremaid klasse ja seega on kõik koolid huvitatud klassi täituvuse tõstmisest, mis võib mõjuda hukutavalt linnalähedastele väikekoolidele. Samuti saab riik tulevikus vähendada pearaha, mille tulemusena väiksema täituvusega koolid ei tule enam õpetajatele palga maksimisega toime.

Gümnaasiumite võrgu optimeerimiseks on riik rakendanud kolm meetet. Esiteks panustab riik päris palju raha eraldiseisvate kogu maakonna vajadusi arvestavate riigigümnaasiumite väljarendamiseks maakonnakeskustesse, soovides nii survestada väljaspool maakonnakeskust asuvaid gümnaasiumeid, kuna riigigümnaasiumid saavad oma optimaalse täituvuse tagada ainult nende arvelt. Samuti pakub ta üle 10 000 elanikuga vallale ja linnale eurotoetust kuus miljonit eurot, kui omavalitsus rajab ise põhikoolist eraldiseisva gümnaasiumi. See on käivitanud suuremates linnades arutelu praeguste gümnaasiumite lahutamiseks põhikoolidest. Teiseks peab alates tulevast õppeaastast iga gümnaasium pakkuma vähemalt kolme erinevat õppesuunda. Õppesuundade peavad üksteisest erineva vähemalt kaheksa kursuse ehk ka 8% võrra, mis tõstab gümnaasiumiastmes antavate tundide arvu ja seeläbi nõuab rohkem palgaraha. Kolmandaks vähendatakse alates 1. septembrist gümnaasiumiastmes õpilase kohta pearaha, mis on järgmisest aastast sama laste arvu juures 13,6% vähem raha gümnaasiumiastmes õpetajatele palkade maksmiseks.

Kõik need meetmed viivad selleni, et põhikoolides, kus on alla 10 õpilase ja gümnaasiumis alla 25 õpilase klassis, ei jätku riigi poolt eraldatud rahast õpetajate palkade maksmiseks. Omavalitsusel jääb siis otsustada, kas ta katab puuduoleva osa oma eelarvest või teeb ümberkorraldusi.

Karksi valla haridusellu lisab tõmbetuuli Tallinna koolidirektori ametit pidav volikogu liige Hendrik Agur. Volikokku kandideerimise ajal lubas ta võidelda kõigi vahenditega August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi gümnaasiumihariduse andmise eest. Enne volikogu esimehe kohalt tagasiastumist Viljandimaa omavalitsusjuhtidele saadetud kirjas ja nüüd siis eelmises vallalehes kirjutab Hendrik Agur aga risti vastupidist: „Viljandimaa noortel on perspektiivne õppida praeguse hariduskorraldusliku mudeli juures loodavas Viljandi Gümnaasiumis. Meie valdade ülesanne peaks olema tugeva põhikoolide võrgustiku arendamine. Tehkem see

Arvo Maling.

otsus pigem ise, kui seda tehakse meie eest „kõrgemalt poolt“ ja häbistaval moel.“ Imselt tuleb meele muutmist otsida tema poolt peale üht volikogu häältest öeldud mõtet: „Mees annab oma sõna – mees võtab oma sõna.“

Sellele üleskutselise eelmise aasta märtsis vastas paar Viljandimaa omavalitsusjuhti küsimusega, et miks volikogu esimees Hendrik Agur ise ei algata Karksi-Nuias gümnaasiumiosa sulgemist. Selle asemel otsustas Hendrik Agur hoopis taanduda volikogu esimehe kohalt. Kas vallavolikokku kuuluv mees hoiab oma nahka või on mugavam süüdistada teisi ja ise mitte midagi teha? Karksi valla juhtkonna liige, kes ajalehes kirjutab: „Teiste gümnaasiumite pidamine peale Viljandi Gümnaasiumi on perspektiivitu“, peaks ometi ju mingeid samme astuma selle mõttetuse lõpetamiseks. Oma ettepanekut võiks ta ka rohkem faktidega põhjendada, kui lihtsalt sabarakuna haridusministeeriumist välja öeldud juhtlauseid korrata. Õnneks on omavalitsuse töö korraldatud nii, et üks Tallinnast tulnud „turist“, kellel puudub vähimigi isiklik kontakt vallas toimuvaga, ei saa üks kord kuus volikogus käies kohapealset elu pea peale pöörata. Volikogus ei saa üks liige ütelda, mis on õige ja mis on vale. Volikogus otsustavad rahva poolt valitud liikmed kolleegiaalselt, sõltumatu riigi survest, mis on vallale antud momendil parim. Oma ettepanekute läbimineks peab saavutama volikogus enamuse. Lisaks peab sellises mastabis muudatus läbima arengukava menetluse käigus rahvaarutelu, kus samuti tuleb jagada selgitusi. Täna volikogu ja eelmise volikogu poolt vastu võetud arengukava peavad õigeks ja toetavad põhi- ja gümnaasiumihariduse andmist Karksi-Nuias.

Veel soovib Hendrik Agur vaadata, kui palju õpilasi jätkab õpinguid kõrgkoolides tasuta riigieelarvelistel kohtadel. Haridusministeerium on viinud läbi uuringu 2008–2010 gümnaasiumi lõpetanute kohta. Seal nähtavalt õppis riigieelarvelistel kohtadel peale gümnaasiumi edasi Eestis keskmiselt 51% lõpetanutest. August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi (AKG) vastav näitaja oli 48% ja Gustav Adolphi Gümnaasiumil (GAG) 54%. Üsna võrreldavad numbrid. Sama võib ütelda ka esimesel aastal peale lõpetamist õppimist mitte jätkanute kohta. Eestis keskmiselt ei õppinud nendel aastatel edasi 24%, AKG 26% ja GAG 22% lõpetajatest. Samas paneb imestama eliitkooli GAG tulemus, kus üle viiendiku lastest ei lähe edasi õppima, kuigi koolis on väidetavalt parimad õpetajad ja vastu võetakse ainult väga heade tulemustega konkursi läbinud hästi motiveeritud õpilasi ...

Vaadeldes August Kitzbergi nimelist Gümnaasiumi, siis õpilaste arvu poolest on kool 25% Eesti suuremate koolide hulgas. Meie kooli õpetajate palgakulu ühe õpilase kohta on alla Eesti keskmise, platseerudes 210 omavalitsuse seas 38. kohale. 2013. aastal eraldatud palgavahenditest jätkub õpetajatele keskmise palga, 860 eurot kuus maksmiseks. Need näitajad tagavad meie kooli piisava rahastatuse riigi poolt ka tulevikus. Kooli juhtkonnaga on arutatud erinevaid stsenaariume, kui peaks käivituma riigi poolt planeeritavad

Valla töötajate palgad tõusevad

See uudis puudutab eelkõige vallas 107 töökohal töötavat inimest, lisaks veel 31 pedagoogi koolis. Valla eelarvest palka saavatel töötajatel ja õpetajatel tõusis töötasu viimati 2008. aasta jaanuaris. Nüüd, viis aastat hiljem, on majandus nii palju kosunud, et on võimalik palka tõsta. 2008. aastaga võrreldes langes tulumaksu laekumine 2010. aastaks 75 protsendini, kuid kahel viimasel aastal on tulumaksu laekumine tõusnud mõlemal aastal 5% võrra. See näitab, et rohkem inimesi on tööle saanud ja ettevõtjad on hakanud enam palgaraha maksma. Valla töökohadel olevate inimeste töötasud tõusevad selle aasta 1. jaanuarist 5–9%, mille tulemusena keskmine brutopalk kerkib 584 euronni kuus. Õpetajate palgatõus, mis tuleb riigieelarve vahenditest, on 11%, millega jõuetakse 2012. aasta Eesti keskmise, 860eurose palgani.

Kõige suurem valla asutus on August Kitzbergi nimeline Gümnaasium 55 töökohaga, sealhulgas 31 pedagoogi. Koolis on 20 klassikomplekti ja nädalaga antakse 632 õppetundi. Spordi-

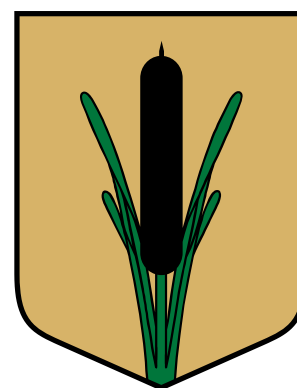
kompleksis on ujula, jõusaal ja võimla kodanikele avatud 27 tundi nädalas. Suuruselt järgmine asutus on lasteaed, kus on 26,5 töökohta. Lasteaed on avatud tööpäeviti kella 7 alates kuni kella 18.45ni. Lasteaia kuues rühmas käib praegu üle 100 lapse. Huvikoolidest on muusikakoolis 10,25 ametikohta, õpilasi käib seal 68 ja õpetatakse 12 erinevat pilli. Spordikoolis on 2,3 töökohta ja kehakultuurilaseid teadmisi jagatakse 50 lapsele.

Hooldekodus on 13 töötajat, kes kannavad hoolt meie valla 26 eaka eest. Kaheksa töötajaga on vallahooldus, kelle hooldada on 54 hektarit haljasaalid, kalmistuid, kõnniteid ja platse ning lisaks tehakse veel valla allasutustes pisiremonte. Kultuurivaldkonnas on kultuurikeskuses 4,55 ametikohta ja mitmed ringijuhid. Kultuurikeskuse sündmustest on igapäev võimalus ise osa saada, kui kohale minna, lisaks töötab majas 21 huvialaringi. Karksi, Tuhalaane ja Lilli külamajas on igas üks töökoht. Külamajades on võimalik laenutada raamatuid, kasutada arvutit

ja interneti, tähistada küla- ja muid tähtpäevi. Karksi-Nuia Raamatukogus töötab 3 inimest, kes teenindavad 1116 lugejat ja jagavad turismiinfot ning toimetavad ajalehte Karksi Sõna. Noortekeskuses on 2,5 töökohta. Asutust külastab päevas keskmiselt 60 noort, lisaks on maja üles leidnud ka Karksi-Nuia eakad, kes korraldavad seal koosolekuid ja täiskasvanud, kes armastavad mängida lauatennist ja koroonat.

Vallavalitsuses on praegu 10,5 ametikohta. Viimase vie aasta jooksul on asutus struktuuris olnud suured muudatused ja vabastatud on 5 ametnikku. Vallavalitsus tagab kogu valla eelarve rahade haldamise, korraldab kõigi asutuste raamatupidamist ja finantsaruandlust ning tegeleb valla arendamise ja kodanike teenindamisega.

Läbi kõigi nende töökohtade täidab vald talle seadusega pandud ülesandeid, pakkudes vallaelanikele vajalikke teenuseid. On hea meel, et üle viie aasta on jälle võimalus natukenegi valla eelarvest palka saavate inimeste töötasu tõsta. See tõus ei ole kindlasti piisav, kuna

lasteaia ja huvikoolide õpetajate palgad on väiksemad riigi poolt üldhariduskoolide pedagoogidele kehtestatud 715 euro suurusest minimaalpalgast. Samuti oleks vaja täiendavalt tõsta hooldustöötajate, kultuuritöötajate ja kõigi teiste valla eelarvest palka saavate töötajate sissetulekuid. Veel sellel aastal tuleb volikogus arutamisele ja täiendamisele valla eelarve strateegia, kus üheks prioriteediks on kindlasti töötajate palgad, mis oleksid võrreldavad vähemalt riigi poolt samadel ametikohtadel makstavate töötasudega.

Arvo Maling
vallavanem

Hariduselu tõmbetuultes

algus lk 2

muudatused, eesmärgiks on tagada põhi- ja keskhariiduse andmise jätkamine Karksi-Nuias. Aasta varem kui nõutud, said praegused 10. klassi astujad valida kolme õppesuuna vahel. Pidevalt käib töö laste ja lastevanematega õppeedukuse ja koolikohustuse täitmise tagamiseks. Täna haridussüsteem sunnib panustama eelkõige riigieksamiteks ettevalmistamisele, kuna nendest olenevad edasiõppimise võimalused. Samas koosneb elu siiski paljudest muudest asjadest, selleks on AKGs ja vallas loodud igakülgseid

võimalused, et kujundada noorest iseseisev, õnnelik ja elus hästi hakkama saav inimene. Kooli vilistlase ja lapsevanemana võin ma seda kinnitada.

Läti Vabariik kehtestas eelmisel aastal üldise keskhariiduse nõude. Meie riik aga liigub selle poole, et vähemalt pool lastest peaks minema peale põhikooli lõpetamist kutsekooli. Lehekülje <http://kutseharidus.ee/> andmetel on peale põhikooli võimalik edasi õppida 35 erialal, keskhariiduse baasil 137 erialal. Lisanduvad veel rakenduskõrgkoolides ja ülikoolides pakutavad eri-

alad. Põhihariiduse baasil ei ole võimalik õppida isegi riigile vajalikke ameteid nagu politseinik, päästja, tollitöötaja. Arusaamatu on riigi suund vähendada võimalusi gümnaasiumites õppimiseks, eesmärgiga vähendada riigi kulutusi. Samas on riigiisad seadnud eesmärgiks üles ehitada teadmispõhist, kõrgelt tasustatud majandust. Suunates rohkem kui pooled lapsed peale põhikooli õppima ainult 35 erialale, on seda eesmärki raske saavutada.

Arvo Maling
vallavanem

„Noorte huvid on ajas kiiresti muutuvad“

Jaauarist on Karksi-Nuia Noortekeskuse uus juht Eneli Pöder (35), kes on varem töötanud valla laste- ja noorsootöö spetsialistina. Eneli on lõpetanud Valgamaa Kutseõppekeskuse sotsiaaltöö eriala. Hetkel õpib ta Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias huvijuhtloovtegevuse õpetajaks. Ta on vabaabielus, peres kasvavad 11-aastane Harri ja 9aastane Brigitta.

Kas ja miks on lisaks koolis pakutavatele tegevustele vaja eraldi noortekeskust?

Noortekeskuse ja kooli funktsioonid on erinevad, kuid üks täiendab teist. Me tegeleme samade lastega ja koostöö on äärmiselt vajalik. Kool on haridusasutus ja tema esmane funktsioon on anda lastele formaalhariidust. Kool on õpilase jaoks tõsise töö tegemise koht ja sealne keskkond on kujundatud selliselt, et töö oleks võimalikult tulemuslik. Noortekeskuse eesmärk lähtub avatud noorsootöö põhimõttest, mis tähendab noorte omaalgatuse toetamist, õppekava puudumist, erinevate noori huvitavaid ja arendavate tegevuste jaoks tingimuste loomist. Eriline rõhk on noorte koostööoskuste arendamisel.

Mida noortekeskuses teha saab, millised materiaaltehnilised võimalused siin on?

Noortekeskuse esimene korrus on igapäevaselt omaalgatuslike ja vabategevuste päralt. Eriti uhked võime olla oma saali üle, seda näitab ka ruumi igapäevane tihe kasutus. Peale kooli algavad selles erinevad tantsu- ja rütmikatreeningud, mis kestavad kuni maja sulgemiseni. Väga populaarne on noortekeskuse avatud osa ehk ruumid, kus saab mängida laua- (piljard, lauatennis, koroono) ja TV-mänge (Xbox ja Wii). Xbox-is on näiteks tantsumäng, kus noored võistlevad erinevate tantsustiilide oskuses. Noortekeskuse teine korrus on planeeritud ringilisteks tegevusteks, mis tähendab, et toimuvad organiseeritud ringid koos täiskasvanud juhendajaga. Seal asuvad meisterdamise tuba, bändi- ja studioruum ning jaauarist ka robootikaringi tuba. Ühe pinna olemine jätnud noortele, kes huviringi algust oodates soovivad õppida järgmise päeva koolitükke, seal on võimalik seda vaikuses ja keskendunult teha.

Kas noortekeskus plaanib hakata populariseerima kohalike noorte seas ka mulgi kultuuri ja elulaadi teemasid?

Meie majas tegutseb pensionäride ühendus, kes on sellega juba ka vähesel määral algust teinud. Näiteks on olnud jutuvestmisi ja ettelugemisi, samuti on kaasanud nad noori oma projektidesse. Konkreetset organiseeritud tegevust hetkel veel ei toimu, kuid ma usun, et lähitulevikus on ka selles valdkonnas koostöö. Leian, et noored peavad siiski meie paikkonna ajalugu tundma, sest Mulgimaal on nende juured, aga kui me ei tea oma juurte kohta midagi, siis ei suuda ka leida teed oma identiteedini.

Kas noortekeskuse treeningud ja vaba aja tegevused on tasuta?

Meil on olnud võimalus noortekeskuses pakkuda tasuta vaba aja tegevusi. Kuigi on ka tasulisi ringe, on nende külastajateks siiski täiskasvanud. Olemas saanud ringijuhenditega kokkuleppele, et kui sellistest tegevustest soovib osa võt-

ta ka mõni noor, siis võimaldame neile seda tasuta või õpilase hinnaga.

Kas kavatsete noortekeskuse juhtimises mingeid muutusi teha?

Juhtimine on protsess ja selleks on vaja teatud isikuomadusi. Ma teadvustan endale, mis on minu plussid ja miinused, kuid kõik need plussid ja miinused tasakaalustab meeskonnatöö. Juht on see, kes lõpuni vastutab. Meeskonnana me ei tee muudatusi, vaid soovime arendada Karksi valla noorsootööd vastavalt sellele, millised on noorte huvid ning need on ajas vägagi muutuvad.

Millisena näete noortekeskuse tulevikku olukorras, kui nii Karksi vallas kui Eestis tervikuna sündimuse arv järjest kahaneb?

See on meie aja valupunkt, millega tuleb õppida elama. Läbi ajaloo on sündivuses olnud tõusud ja mõõnad ning hetkel on riigis laste arv taas kahanevas. Täna me oma külastatavuse pärast ei muretse, kuna peale noorte kasutatav noortekeskust ka pensionärid ja keskealised. Üks väljakutse ongi, et selles majas leiaks tegevust igas vanuses valarahvas. Arvamus, et täiskasvanud ei armasta mängida, on väär. Tõestada saab seda kasvõi sellega, et kahel korral nädalas käib just keskealine seltskond lauatennist mängimas. Selline segaseltskond, kus ühiselt tegutsevad pensionärid, keskealised ja noored, on meie maja suund tulevikku.

Presidendi algatus „Talendid koju“ leidis suurt vastukaja, sest kõik Eesti piirkonnad ootavad nutikaid noori oma elanikeks. Miks teie olete otsustanud Karksi-Nuia jääda? Mis siin on head ja mida võiks parandada, et teie eakaaslased koos peredega tagasi pöörduksid?

Ma asusin kodust eemale õppima, kui olin 15aastane. Mulle sai väga ruttu selgeks, et ma ei soovi mitte kunagi elada suures linnas. Leian, et noorena peabki korraks ära käima, kogemusi, teadmisi koguma, kuid selle pagasiga tagasi tu-

Eneli Pöder.

lema. Minu jaoks on Karksi vald olnud alati hooliv ja armastusväärne. Mul on siin olnud hea ja turvaline nii lapsepõlves kui ka nüüd. Minu kõige kallimad inimesed elavad siin ning minu lastel on olemas väga head võimalused enese arendamiseks. Ma näen, et vald panustab oma inimestesse, kuid kõige ei ole ka tema suuteline. Kahjuks on paljud minu sõbrad siit lahkunud, kuid nende sõnutsi pole teinud nad seda kerge südamega. Neile meeldib see vald, kuid vaid meeldimisest kõhtu täis ei saa. Mina olen õnnega koos, sest olen leidnud siin enda kutsumusele vastava töö. Eks inimesed peavad ise muutuma ettevõtlikumaks ja seda püüame ka meie noorsootöös toetada. Hetkel tegutseb meie majas kuueliikmeline õpilasfirma ning kui kasvõi üks nendest kunagi oma teadmispagasiga eluotsingute rännakult naaseb, on see ju suur võit meie vallale.

Küsis
Mare Torim

Looduskaitse Selts täna ja homme

A. Kitzbergi nimelise Looduskaitse Seltsi osakonnal möödus 28. tegevusaasta. 2012. aastal toimus 16 üritust, millest võttis osa 227 inimest. Lisaks toimusid loodusfoto näitused Halliste koolimajas, Tarvaste Raamatukogus, Abja Kultuurimajas, Mõisaküla muuseumis, Karksi Valla Kultuurikeskuses ja Õisu Raamatukogus, mida külastasid sajad huvilised.

Selle aasta Kitzbergi päeval, 1. juunil sõidame Suure-Jaani, kus külastame Kappide muuseumi, kirikut ja kalmistut. Edasi liigume Lõhavere linnamäele, Olustvere mõisa ja Papioru maastikukaitsealale, seejärel Vihi külla, kus tutvume ravimtaimi kasvatava taluga, vaatame maakonna suurimat rändrahu – Labidakivi ning külastame Hüpassaaret.

12.–18. augustil korraldame looduse ja kultuuri huvireisi marsuudil Petseri – Irboska – Pihkva – Velikaja lub-

jakivi paljand – Novgorod – Ragusa org – Valdai kõrgustik – Staraja Russa – Mihhailovskoje – Puškini looduskaitseala – Rezekne. Reisi maksumus on 290 eurot ja osalussoovist palun teatada Rein Mägile (tel 523 5102).

Eestimaad tutvustaval reisel on plaanis külastada purjelaevaga väikesaari, kuid selle reisi kooskõlastamine alles käib. Kui kokkulepped on olemas, anname teada.

Kevadel ja suvel on kavas mitmed rattaretked koos Abja noortekeskusega loodus- ja kultuuriloolistesse paikadesse. Neist teatame jooksvalt. Osavõtjaid ootame ka lähikonnast.

Tänavune Looduskaitse Seltsi vabariiklik kokkutulek toimub Abjas, mille õnnestumine sõltub meie kõigi aktiivsusest.

Looduskaitse Seltsi nimel
Rein Mägi

KULTUURIKALENDER

KARKSI VALLA KULTUURIKESKUS

R 01.02	16.00	II korruse fuajees. Janika Leiuri fotonäitus „Valgust püüdmas“. Näitus jääb avatuks kuni 01.03
R 01.02	18.00	Noor moelooja vol 8. Pilet 2 €
R 01.02	21.00	TRE.EE noortepidu. Pilet 5 €
T 05.02	16.00	Sinises saalis Karksi Valla Kultuurikeskuse käsitööringi tööde näitus. Näitus jääb avatuks kuni 01.03
T 05.02	19.00	Rene Espere autoriõhtu. Pilet eelmüügist 5 €/4 €, samal päeval 7 € / 6 €
K 06.02	19.00	Kino „Teel põhja“. Pilet 2 €
L 09.02	19.00	Viljandimaa bändide päev. Pilet 5 €. Broneeri laud juba täna!
T 12.02	17.00	Vastlatrall Kitzbergi mäel
R 15.02	17.00	Höbeniidi õhtu
L 16.02	10.00	Sakala maleva, Karksi malevkonna üldkoosolek
L 16.02	19.00	Kontsert: Laulavad Tõnis Mägi ja Kärt Johanson. Pilet eelmüügist 8 € / 6 €, samal päeval 10 € / 8 €
P 17.02	09.00	Viljandi Jahimeeste Liidu koolitus „Jahitunnistuste pikendamine“
K 20.02	19.00	Kino „Karikakramäng II“. Pilet 2 €
R 22.02	18.00	Noortepidu „The Way We Are“. Pilet esimesel tunnil 2 €, hiljem 3 €
P 24.02	11.00	Pärgade asetamine Vabadussõja ausamba jalamile
P 24.02	12.00	Eesti Vabariik 95. Kontsertaktus
K 27.02	17.30	Mälumäng. Küsimusi koostavad Enn Kauber ja Rein Palu
N 28.02	19.00	Vana Baskini teatri etendus „Mina hakkam peaministriks“. Osades: Raivo Rütel, Kadri Adamson, Marika Korolev, Egon Nuter, Raivo Mets, Tõnu Kilgas ja Janek Sarapson. Pilet 11 € / 9 €

KARKSI-NUIA NOORTEKESKUS

R 01.02	18.00	„Noor moelooja 2013“
N 07.02	14.00	1.–5. klassi mängutuba
L 09.02	08.00	TV3 stuudiosalvestuse külastus. Väljasõit noortekeskuse eest
R 15.02		Sõbrapäeva pidu
K 20.02	18.00	Filmiõhtu
L 23.02	10.00	Lauatennise turniir
R 01.03	19.00	Gümnaasistide klubiõhtu

KARKSI KÜLAMAJA

K 13.02	11.00	Eakate ennelõuna
---------	-------	------------------

LILLI KÜLAMAJA

P 10.02	12.00	Lilli küla vastlapäev
L 23.02	12.00	Eesti Vabariigi 95. sünnipäeva üritus Naval laulupiiriposti juures ja külamajas. Külas lauljad Erich Krieger, Liga Silina, ansambel „Pool Kuus“, Karksi-Nuia Muusikakooli ansambel jne. Tasuta tee ja külasupp. Võimalusel võta kaasa riigilipp!

KARKSI-NUIA LASTEAED

E 04.02	17.20	Lastevanemate õhtu teemal „Vigurpatside punumine“ Oravate rühmas
N 07.02		Teatrietendus „Reis ümber maailma“
T 12.02	09.30	Vastlapäev
N 14.02		Sõbrapäeval külas 1. klassi õpilased
R 22.02	10.00	Vabariigi aastapäeva tähistamine

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

Näitused	
01.02–27.02	Rahvusvaheline mees Mihkel Mutt 60
01.02–27.02	Madude ohtlik maailm

Lilli külas oli tore jõuluaeg

Talvine koolivaheaeg algas Lilli külas 22. detsembril külarahva jõulupeoga. Külamajas ootas peresid pidulikult kaetud jõululaud ja kaunitult ehitatud jõulukuusk, mille eest suur tänu Liia Oidemaale. Enne kui jõuluvana külla tuli, saime maitsta suurepäraseid jõuluroogasid, vaadata õpetliku sisuga näidendit „Vetekuninga juures“ ning kuulata talvelaule Paula Lengi, Brigitta Luige ja Anšeelika Luige esituses. Iga laps luges jõuluvanale luuletust ning koos lauldi jõululaule. Oli soe ja kodune tunne ning rõõm näha külarahvast ühise peolaua taga istumas. Suur tänu selle eest lisaks Liia Oidemaale ka Allil Laandele, Hille Muskale ja Elmi Rullile. Samal ajal paigaldati küla keskvaljakule traditsiooniline jõulupuu, mille seekord annetas pe-

rekond Rull, kuuse ülespanemisel olid abiks küla noored hakkajad mehed.

Uue aasta esimesel nädalavahetusel tulid lapsed külamajja, et koos tädi Alliga teha mulgimustrilisi kotte. Iga laps sai endale tüki linast riidet, et sellele joonistada meie esivanemate poolt loodud mustreid. Lastele räägiti, mis tähendus on ühel või teisel märgil ning sümbolil. Kui muster riidele sai joonistatud, asuti seda värvima. Siin sai selgeks, et see ei ole mitte kerge ülesanne, vaid nõuab aega ja kannatust. Valmis saanud tööd panime kuivama. Lastepäevaks oli Eha Lullo küpsetanud koogi, mis maitsetes peale pikka värvimist hästi. Suur tänu Allil Laandele toreda päeva eest!

Merike Soovik

Foto: Hille Muska

Lasteringi juhendaja Merike Soovik väikeste käsitöömeistrite vaimustavate töödega.

Esimesed sõjajärgsed ...

(Sarja algus veebruaris 2004)

1940. aastate teisel poolel tuli paljudel peredel kasutada sõja eel muretsed ning hoolega alal hoitud asju, sest kauplustes neid polnud. Eriti tunti puudust riidest ning jalanõudest. Nii mõnigi õpilane pidi kandma oma ema poolt parajaks kohendatud saksa sinelit või frentsi. Vanemate vendade ja õdede juba kantud riidedki läksid käiku. Jalatseid lapiti viimase võimaluseni. Bensinilahustatud kautšukitükikesest (defitsiit) sai kummiliimi, et lappida vanu kummikuid ning jalgratta sisekumme. 1930. aastate keskpaigas sündinutel oli veider sõjaeelsetest väljaannetest vaadata pilte, kuidas suure majanduskriisi ajal kõeti vedureid vilja ning kohviubadega, lasti autotsisternidest piimal maha voolata ning kuidas süüdati põlema hiigelvornad raadioaparaate, klavereid jne. Meie raamatukogust poliitilisel põhjusel hävitamisele veetud sõjaeelse kirjanduse asemele jäid lugemiseks vaid äsja ilmunud vene autorite igavad tõlkemaanid, lisaks uus poliitiline kirjandus nagu „ÜLKNÜ põhikiri“, „NLK(b)P ajaloo lühikursus“, „Kommunistliku partei manifest“, Lenini ja Stalini üksikud teosed jt.

1946. aasta kevadel ostis isa meile kaks noort lehma. Heledamale panime nimeks Vaarik, tema oli tormakama iseloomuga ning tumedamale Õunik, kes oli hea ja rahulik. Lauda saime üle tee naabrite Jakobite juures. Nende pereema Luutsi nõustus ühtlasi lehma lüpsma, mille eest sai pool piima endale. Minule pandi aga kohustus suvistel koolivaheajadel (kuni 1954. aastani) lehmadega väljas karjas käia. Meil oli luba kasutada isale alluva elusloomade kokkuostukontori kaht eraldi asuvat karjamaad, üks neist asus kiriku lähedal, endise Pukkade suurtalu „linnamaal“, teine aga oli üle raudtee metsaäärne karjamaa. Karjas avanes mõnikord võimalus segamatult lugemislõnga kustutada. Peamiselt sai loetud sõjaeelsest kirjandusest, mida oli võimalik pöue peidetuna karja kaasa võtta. Näiteks punaste kaantega, pehmes köites kriminaalromaanide sarja raamatud, mitmesugused ajakirjad ning ajalehed koos põnevate järjejuttude ja jutulisadega. Karjas olles vahetasin neid lähedal karjas käivate poiste Ants Tasase, Valter Sõrmuse, Endel Kitse ja teistega.

Õpetajad käisid võrkpallivõistlusel

Foto: Silvi Hannus

Järgmisel korral ei jää õpetajate võistkonnal ka Läti alistamata.

4.–5. jaanuaril kogunes 31 õpetajate võistkonda Viimsisse, et pidada maha juba 24. õpetajate võrkpallivõistlus. Mängud toimusid Viimsi koolis, kus õpib üle 1800 õpilase. Eelmise aasta tulemuste põhjal olid võistkonnad jagatud kolme liigasse. Meie mängisime tugevuselt teises liigas, kus oli 12 võistkonda, kes olid jagatud nelja alagruppi. Nagu ikka, meie koolil loosis ei vedanud, sest olime ühes alagrupis tugeva Läti kooliga. Olgu etteruttavalt öeldud, et Läti kool tuli ka teise liiga võitjaks ning enim peavalu valmistasime neile just meie. Turniiri avamängu mõlemad geimid kaotasime lätlastele minimaalse vahega. Järgmine alagrupimäng oli Põltsamaa Gümnaasiumi vastu ning sel-

Foto: erakogu

Võimalus „nautida“ keelatud kirjandust. Uku loeb „Juturaamatut“.

Taolist keelatud „kollast“ kirjandust leidis toona nii kodus riivilil kui ka põningul ja aidas, mõnikord sai laenuks tuttavate käest. Võib nimetada ajakirju „Huvitav žurnaal“, „Vallatu magasin“, „Kirilind“, „Ajakiri kõigile“, „Perekonnalehe album“, „Romaan“, „Majasõbra kalender“, „Tehnika kõigile“, „Maret“, „Suominen Kuvalehti“ (Soome põgenenud Lahtinenide pärand) jt. Põnevat lugemist oli ka vanades ajalehtedes „Rahvaleht“ ja selle lisas „Juturaamat“, „Perekonnaleht“, „Uudisleht“, „Sakala“ ja selle pühapäevalis – hulga fotodega „Sõnapilt“ ning „Nädal pildis“ (hilisem „Eesti Pildileht“, seejärel sõjajärgne „Pilt ja Sõna“).

„Juturaamatu“ avalooks oli tavaliselt mõne inglise autori kriminaal- või põnevusromaan, mis oli illustreeritud Edmund Valdmanni must-valgete tüsjoonistustega. Teatud paralleel oli neis lugedes meil ETVs argipäeva õhtuti näidatava inglise sarjaga „Südameasi“. Kriminaalromaanid „Juturaamatus“ kandsid toona pealkirju „Kadunud raamat“, „Sultani ori“, „Punane aken“, „Linnapargi kerjus“, „Nöör 9 sõlme“, „Wellingtoni pärandus“, „Kõver sõõr“, „Heitlused õliallikate pärast“ jt. Lugesime ka Agatha Christie varasemat loomingut, peaosas kuulus Hercule Poirot, lisaks „Romaanis“ avaldatud Norra autori Sven Elvestadi krimiromaan „Kummaline kepimees“ koos detektiiv Asbjörn Kragg'i väsimatu tegevusega. Vabadussõja lood jäid koolipoistele liiga kaugeiks, pealegi oli äsja lõppenud veelgi verisem sõda, mida kõik püüdsid kiiresti unustada, et oma eluga edasi minna. Nägime ju oma silmaga „ehtsaid“ tanke, suurtükke, miinipildujaid, raskeveokeid ning lennukeid taevas.

Ahto Jänes

Mälestame jäädavalt lahkunud ja avaldame kaastunnet omastele

MARGUS PEDAJA
28.02.1940–22.12.2012
Polli

RAIMO SOOTS
11.03.1954–03.01.2013
Karksi

HILJA MALÕŠEVA
14.05.1928–04.01.2013
Polli

JOHANNES OIEMAA
02.12.1926–04.01.2013
Karksi-Nuia

SIRJE LEBEDEVA
21.02.1943–24.01.2013
Karksi

Karksi-Nuia Aianduse ja Mesinduse Selts annab teada

Laupäeval, 9. veebruaril kell 10.00 toimub Karksi-Nuias Kultuurikeskuse sinises saalis (Viljandi mnt 1) teabepäev mesinikele ja asjahuvilistele.

Teemad:

- 1) Talvised tööd mesilas;
 - 2) Eesti mesinduse jätkusuutlikkus.
- Lektorid: Antu Rohtla, Aleksander Kilk ja külalised.

Pühapäeval, 17. veebruaril kell 14.00 on Murri häärberis Morna, Muri, Suuga külakoosolek. Toimub projekti „Vanad majad jutustavad“ ja muinsuskaitse poolt rahastatud projekti „Muistne asulakoht ja kultusekivi“ arutelu. Ootame ka endisi külaelanikke ajaloomaterjalidega.

Neljapäeval, 21. veebruaril kell 16.00 on Karksi-Nuia Aianduse ja Mesinduse Seltsi majas (Viljandi mnt 2) seltsi aastakoosolek.

Info tel 433 1602.

Leili Nael

Hei jalgpallisõber, kohtume platsil!

„Kohtume jalgpalliplatsil“ on facebook'i lehekülj, mis on loodud selleks, et igaüks saaks kutsuda vanu sõpru ja uusi tuttavaid jalgpalli mängima või vaadata, kus mängud toimuvad ja minna nendest osa võtma. Rakendus on loodud Entrum programmi raames, mis on Eesti Energia poolt rajatud projekt, kus 14–18aastaseid noori juhendatakse oma ideid ellu viima.

„Kohtume jalgpalliplatsil“ leheküljel võib igaüks organiseerida jalgpalli mängimist. Kõik toimub nii, nagu sõbrad lepiksid kokku ühise mängu aja ja koha. Info pannakse üles facebook'i lehele ja igaüks, kes näeb seal teadet, võib minna kohale ja liituda mänguga. Eriti hea on lehekülj siis, kui olete kodukohast ära, näiteks koolivaheajal vanaema-vanaisa juures või linnas ja ei tea, kas ja kus sealkandis jalkat mängitakse. Siis saab vaadata, kas läheduses toimub mängu või organiseerida neid ise. Selleks tuleb lehele üles panna mängu aeg ja koht.

Kutsume kõiki liituma facebook'is leheküljega „Kohtume jalgpalliplatsil“, et igal pool Eestis koos jalgpalli mängida.

Eero Maling, Riko Raheste, Remy Raheste

lõppes meie 2:0 võiduga.

Seega lõpetasime turniiri kolme võidu ja ühe kaotusega ning saime 5. koha. Kindlasti jäi kripeldama kaotus lätlastele ja järgmiseks aastaks soovime paremat loosiõnne. Võistkonnas mängisid: Jaak Israel, Meila Israel, Lennart Raudsepp, Vane Valksaare, Kalli Laprik, Silvi Hannus, Eliise Algo ja Riho Siil.

Riho Siil

Kui seisma jätaks ajaratta, et vananeda eal ei saaks. Kui saaks kõik rõõmud alles jätta ja noor veel olla taas ...

Õnnitleme sünnipäeva puhul

1. veebruar	Einar Treial	Polli	65
3. veebruar	Hilda Sinka	Lilli	92
3. veebruar	Arnold Turb	Karksi-Nuia	87
4. veebruar	Maarika Kuusikjõe	Karksi-Nuia	70
5. veebruar	Enno Sikka	Leeli	70
6. veebruar	Evi Pugal	Karksi-Nuia	70
7. veebruar	Viimi Mikk	Karksi-Nuia	86
9. veebruar	Jaan Kitsing	Karksi	65
10. veebruar	Edgar Sarv	Allaste	87
10. veebruar	Ülo Seppa	Karksi-Nuia	80
10. veebruar	Maia Kampus	Allaste	70
11. veebruar	Taimi Lemetti	Karksi-Nuia	70
12. veebruar	Milvi Sõmmar	Pöögle	75
12. veebruar	Viive Breedis	Karksi-Nuia	65
14. veebruar	Linda Kilk	Hirmuküla	87
15. veebruar	Laine Tamm	Karksi-Nuia	75
21. veebruar	Reet Vormison	Karksi-Nuia	70
22. veebruar	Jaak Sala	Karksi-Nuia	65
24. veebruar	Benita Varik	Karksi-Nuia	87
25. veebruar	Aksel Purika	Karksi-Nuia	85
25. veebruar	Maire Rüütel	Karksi	65
26. veebruar	Aime Bachmann	Karksi-Nuia	87
27. veebruar	Anna Urakova	Karksi-Nuia	86

Õnnitleme väikesi vallakodanikke ja nende vanemaid

20. detsembril sündis Maili Silla ja Raido Fomitševi perre poeg Kermo
31. detsembril sündis Viktoria ja Indrek Kopa perre poeg Sebastian
5. jaanuaril sündis Aire Kanguri ja Urmas Luige perre poeg Ergo
17. jaanuaril sündis Reelika Pärnsalu ja Marko Suurmetsa perre poeg Romet

MERIKESE ILUTUBA

Olete oodatud lõõgastavale nõi- ja kaelahooldusele!

Rahumäe 2A III korrus, Karksi-Nuia
INFO JA REGISTREERIMINE:
merikelatt@gmail.com
TEL: +372 51 543 80

Olge kaunis ja rõõmus!

Cafe

10. veebruar
POP! Cafe's
SUSHIPÄEV!

EELK Peetri koguduse teated

Külma del kuudel toimuvad jumalateenistused pastoraadis II korrusel.

Saadaval on 2013. aasta Kiriku Kalender.

3. veebruaril 2013 kell 14.00
Jumalateenistus. Järgneb kohvilaud ja vestlusring.

17. veebruaril 2013 kell 14.00
Paastuaja 1. pühapäev. Jumalateenistus. Järgnevad kohvilaud ja vestlusring.

Palume võtta ühendust õpetajaga (ristimine, leer, laulatus, matus, piht). tel 521 2518 või e-posti teel allan.praats@eelk.ee

EAÕK Karksi-Nuia kirikus

Teisipäeval, 12. veebruaril 2013 kell 11.00 Templipüha jumalik liturgia

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 55 40 150